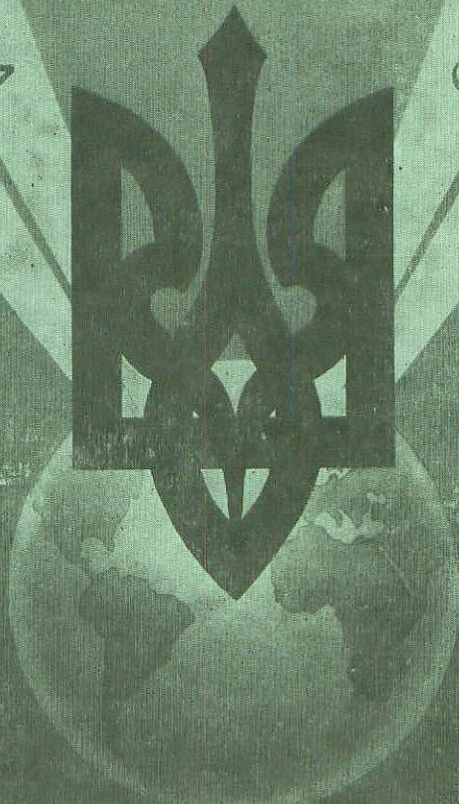

ВІСНИК

ОРГАН
ОРГАНІЗАЦІЇ ОБОРОНИ
ЧОТИРЬОХ СВОБІД
УКРАЇНИ

СВОБОДА
НАРОДАМ

СВОБОДА
ЛЮДИНІ

ВИДАЄ
РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

P.O. BOX 304 ST. D
NEW YORK 3, N.Y.

В І С Н И К

О Р Г А Н

ОРГАНІЗАЦІ ОБОРОНИ ЧОТИРЬОХ СВОБІД УКРАЇНИ

(О О Ч С У)

З М І С Т

1) Еміграція чи рідний край	ст. 1	10) Глупота, провокація чи "висока по-	
2) Своя традиція і чужий кий Д. Д.	ст. 2	літика"?	І. М. ст. 21
3) За ясні цілі і прямі шляхи З. К.	ст. 5	11) Академія в честь С. П. і Е. К. в Нью-	
4) В 8-му річницю відновлення УССД	ст. 9	арку, Н. Дж.	ст. 22
5) Повідомлення АБН	ст. 11	12) Святочні сходи для вшанування	
6) Наші Владики про Акт 30 червня		пам'яті С. П. і Е. К. в Гартфорді, Конн.	ст. 23
1941 року	ст. 12	13) Лист до Редакції "Вісника"	ст. 23
7) Універсал УТВР	ст. 14	14) Жертви	ст. 24
8) Традиції і молодь	Ю. Г. ст. 15	15) Оголошення	
9) Нетакт "У. Т."	Е. Л. ст. 18		

в и д а е

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

P. O. Box 304, Cooper Sta.

NEW YORK 3, N. Y.

В І С Н И К

Еміграція - чи рідний край?

Людські руки створені так, що легше їм горнути до себе, ніж від себе. А людська вдача характерна тим, що легше їй притакувати і підлещувати собі, ніж знаходити в собі недомагання. Ця прикмета людської вдачі переноситься і на ціле суспільне життя. Цілі суспільні верстви схильні приписувати собі самим більше заслуг в творенні загально національних цінностей, ніж іншим верствам. Треба великої моральної дисципліни і християнської етики, щоби до себе самих приміняти справедливі міри.

Українська еміграція, старша і найновіша, у своїй більшості поповнює теж прогріх свого надмірного звеличування. Вона має про себе занадто високе поняття і нишком, а деколи і отверто, так думає, начеб все, що є і було найцінніше в українському народі, вийшло на еміграцію.

З таким духовим наставленням в основі, ця наша еміграція несвідомо стає на шлях, який служитиме їй самій, а не цьому українському народові, що залишився на своїх корінних землях й зо зброєю в руках змагається з жорстоким ворогом.

Вже нині знаходимо на еміграції такі позначки, які вказують, що велика її частина прямує до своєї повної смовистарчальности, залишаючи долю корінних мас їм самим. Ця еміграція дбає про розголос для себе самої. А коли й говорить про Україну, то в такий спосіб, щоби переконати світ, що вона походить з народу з

багатою культурною й історичною традицією. — “Ось знайте, що ми неаби хто!” Цей емігрантський розголос, ця емігрантська “правда” про Україну спрямовані до точки, щоби змити з цієї еміграції почуття меншевартості. Але, чи ця “правда” принесе українському народові в його боротьбі якусь конкретну поміч—це вже справа другорядної, а то й десяторядної ваги.

Для тих, що там борються з крісами в руках, питання федерації з Москвою, питання — чи Москва роздавлює український народ з ідеологічно-соціяльних причин, чи з шовіністично-національних—є питанням першорядної ваги. Але для більшості еміграції—це прямо пустяки. Аби тільки чужі говорили про Україну. А висновки, заключення—байдуже. У висліді в книжках, друківаних за українські гроші, містяться такі висновки і такі основні поради, проти яких Україна бореться і проливає потоки крові. Але еміграції це байдуже. Аби тільки говорили про Україну. И коли лучиться таке, що якась чужа, чи пів чужа, людина напише книжку про Україну, в якій теж є фатальні для визвольних змагань України тенденції—наша еміграція поспішно наділяє її почесним докторатом. “Ах, яка там різниця, це його погляди, головне що ось написав про Україну!”—такий підхід величезної частини нашої еміграції, і то не лише низової, але й тієї, що має аспірації бути найвищою.

Позитивним явищем є нині гарячка еміграції

організуватись. Наукові інституції, вищі, середні і нижчі школи, кооперативи, професійні й економічні організації і т.п. як теж різні зїзди, конгреси, конференції—все це позитивне явище. Однак все це твориться для заспокоєння потреб еміграції, а не воюючої України. Щобільше, коли еміграція не загнуждає своїх егоцентричних нахилів, то все це в остаточному висліді може бути погубне для визвольних змагань України, а в ніякому разі корисне. Бо, вмовляючи в себе, що вона є кровю і кістю українського народу, ця наша еміграція свідомо, чи несвідомо, буде нехтувати, занедбувати а навіть поборювати всі ці дійсні краєві сили, що одинікі насправді боряться за волю України.

Наш відомий письменник Улас Самчук, що часто, стверджуючи факти, витягає з них дивні висновки—для нашої еміграції піднайшов підхожу назву—“втікацтво”. Та тут не зробив він вже з цього ніяких висновків. Втікацтво—перед чим?—Зрозуміло—перед ворогом. Очевидно, десятки тисяч осіб, жінок дітей, старших віком і хворих на здоровлю, хоч в ґрунті речі є “втікачами”, проте за це не несуть на собі ні краплини нечесті. Щобільше, в нічому не можна винувати й тих, що хоча молоді та здорові, проте силою обставин, чи під напором великих сил, залишили рідні землі. Хочемо лише ствердити факт, що наша еміграція, в тому і найновіша, не має морального права вважати виключно себе найвартнішою частиною українського народу, бо навпаки, найкращі елементи залишилися там і це вони з крісами в руках обороняють Україну перед звірячим нищенням ворога.

З цього треба зробити далеко йдучі висновки: Еміграція повинна і може відограти дуже корисну роль у визволенні України, коли зрозуміє спершу своє становище і в ніякому разі не буде узурпувати собі першого місця. Коли вона вдариться в груди і чесно скаже: “Ми опинились в безпечному місці, Друзі, а Ви залишилися там і грудьми своїми обороняєте все, що в Україні найдорожче; тому ми тут, в безпечному місці, усе робитимемо, щоби дати Вам належний розголос і вслід за цим розголосом принести Вам якусь конкретну поміч” — вона може принести Україні дійсно велику поміч.

Але коли еміграція скаже, що все, що найкраще звідтам вивтікало, а одиноке і найвище право заступати Україну мають ті, що на чужині; що одиноку можливість творити духові, моральні, наукові і мистецькі цінності мають ті, що на еміграції—то з цієї роботи нічого корисного не вийде. Крикливі фрази про емігрантські “уряди”, про можливість інтервенції чужих потуг—можуть продертись і до Краю і там викликати ілюзоричні надії на зверхню поміч.

Самаж еміграція, наситившись своїм егоцентризмом і збридивши собі його—вкінці притихне. Залишиться на еміграції лише “уряд”, подібний до “уряду УНР”, який усе своє кількадесятилітнє існування базував на праві “легальності”. Передавши це право “легальності” тепер черговому емігрантському “урядові”—ціла визвольна політика України зведеться знову до меморандів, нот, протестів, резолюцій, яких ніхто не буде читати, а які знову будуть доказом не сили України, тільки її безсилля.

Д. Д.

Своя традиція і чужий кий

Як відомо, Шевченка мучили не тільки на засланню москалі, але й “любі земляки” на волі. Цілу їх громаду нераз, зпересердя, звав він “капустою головатою”, “свинопасами”, “душевбогими”, “лобом не широкими”, рабами, сліпими і пр. Ця порода любих земляків не перевелася й досі. Колиб вони сиділи на своїм місці, як сидить на городі капуста, все булоб в порядку. Але многі з цих “душевбогих” і “сліпих” захо-

тіли бути вождями нації! Заманулося їм “просвітити сучасними вогнями” свій народ, “повести за віком”! Коли вони беруться, сказавби Скворода, за “несродне” їм діло, тоді на це не можна не звернути уваги.

Цю сорту людей схарактеризував Шевченко як людей чужої, навіяної думки. Навчить їх хто, що вони слов'яни—хором загукають: “Слов'яни, слов'яни!” . . . Скаже хтось, що моголи—і тут

притакнуть:—“Моголи, моголи!” Многі з породи цих душевбогих, по перемозі західної демократії, почали чим скорше скидати з себе ідеологічні убрання, що в них пишались літами, і вбиратися в “прогресивний” кожух. Посипалась “великих слів велика сила”—отой “прогрес” на першім місці, “суверенний народ”, “республіка”, “реакція”, “ретроградство”, “безкласова суспільність”, “визиск людини людиною”, “людина понад все”, “соціальна справедливість” і пр. Все в цих словах було—крім власної національної традиції, і—Бога. Так як у їх духових предків часів Шевченка: “і ми не ми, і я не я”, “немає Бога, тільки я” та ще останнє модне слово науки “прогресу”. Не думаю на цім місці полемізувати з ними, хочу тут звернути увагу на один можливий наслідок їх “прогресивного” божевілля, наслідок, ними напевно не передбачуваний, але для—знов і знов приспаної України, страшний. Треба тільки глянути в майбутнє; не треба робити так, як ті домашні звірята, що можуть дивитися тільки на те, що в дану хвилину під собою на землі бачуть, не можучи ні повернути голови на боки, ні тим менше вгору. Заглянувши в майбутнє, побачимо не один шматок колобігу подій, а й дальші його шаблі.

“Прогрес” на Заході і большевизм на Сході—це різні шматки тої самої еволюції. На Заході, в останніх десятиліттях, іде “крещендо” той самий процес, який ішов в російській імперії російській кількадесять літ перед революцією 1917 року: процес розхитання, розвалу всіх обручів, якими суспільність тримається вкупі. На Заході шириться нова невидана свобода. Свобода людини десять разів розводиться і десять разів жениться; свобода дітей від всякої влади родичів; свобода одиниці від всякої віри, свобода церкви від всякого обов'язку виховувати людину; свобода одиниці негувати аксіоми громадського співжиття—свобода безбожництва, свобода ширення порнографії, свобода від “мілітаризму” і обов'язку військової служби, свобода насолоджуватися спокоєм і миром, хочби за дверима причаївся розбійник; свобода жити тільки своїм особистим або клясовим добробутом, хочби від цього терпіла спільнота; необмежена свобода страйків кількох тисячів в своїх інтересах, хочби голодувала через це позбавлена товарів, много мільіонова людність країни, свобода в літературі, і в кіно-театрі систематично і безкарно розкладати морально люд-

ність; свобода не журитися завтрішнім днем нації, свобода політиків від всякої думки, свобода провідної еліти—з політики, з преси, з театру, з церкви—робити крамничку для інтересу кліки, не дбаючи про загаль, ну, і свобода—бо майже безкарність—для цілої маси каналій продавати свою країну.

Стремління позбавитися царату в російській імперії було нормальне, але до цього нормального руху причепилося багато чисто анархічних сил, а протицарському рухові—бракувало позитивної ідеї. Коли, позбавлена позитивної ідеї, анархія (за “демократії” Керенського) перемогла, проти неї виступила большевицька тиранія. “Главнокомандующій” Керенський дістав назву “главноуговаривающаго”, цебто вождя, який скасував в суспільности і в армії всяку дисципліну, і тільки “уговаривал”, переконував, намовляв вояків не бути зрадниками, а воювати, а суспільство—працювати і слухати його уряд, без престижу, без санкцій і без езекутиви. Тоді власне прийшов большевизм з своїм довгим кием.

Тінь цього кия вже зависла й над—занархізованим і морально “прогресистами” і соціалістами—розложеним Заходом. Але покищо захід в першій стадії еволюції: повним темпом іде деморалізація суспільности, розхитання езекутивної сили і престижу влади, і “свобода” всіх і кожного робити все, навіть те, що неминуче підмінує і нищить національну спільноту, що тим дивніше виглядає, що на Заході давно вже нема ніяких царатів, від яких треба було б відвойовувати свободу. Друга стадія цієї еволюції—повторяю—в виді червоної диктатури вже зависла над країнами Європи і Америки.

Цього процесу, засліплені “современними вогнями” земляки не бачуть. Вони добачують—особливо ці, які вирвалися з московської тюрми народів—лиш “великих слів велику силу”; осліплені ними, приймають їх з захопленням новонавернених і з наївністю “душевбогих”, а деякі з насолодою голоти. Думають за тими “современними вогнями” повести Україну, і не в голові їм, в яке провалля пхають її. Власне тому, що бачуть тільки відтинок колобігу подій, не його дальші шаблі. Що хочу тим сказати? Хочу сказати, що поки наші “прогресисти” всі мастей намагаються наставити думку і стремління загалу на той “прогрес” і “свободу”, на негацію і нищення наших традицій—в той час

Москва, залишивши “свободу” на експорт, у себе вдома потихенько починає розбудовувати новий червоний царат. Це слідно і в партійній пресі, і в советському мистецтві, в письменстві зокрема, в кіні і в театрі. Досить пригадати кілька окремих фактів. І так советського режисера Айзенштайна преса советська зганила за те, що він представляє опришки “прогресивне військо опричників царя Івана Лютото”. Большевицька гвардія лютого царя, яка в залізний намордник вбрала всю людність країни—є вже тепер явищем “прогресивним”. Таксамо як вся імперська політика Петра і Катерини.

Дальше, воскресає в Росії старий принцип расизму, провідництва “вищої раси”—москалів, яких мають слухатися інші народи. Воскресає стара ксенофобія—ненависть до всіх чужинців, до всіх, що не визнають абсолютної влади червоного царя. Більше!—недавно знаний колись російсько-жидівський ліберальний журналіст Вишняк, з жахом розписується в російському “Слові” в Америці—про новий советський антисемітизм, про те, як вичищують большевики літературу від “шкідливого космополітства”, від людей “без роду і племені”. Появляються замітки про поворот до індивідуальної обробки землі, не тракторами, а волами і коровами. Всі ідеї свобод всяких—свободи від абсолютизму, від загнущання преси, від обов'язкового принципу расовості, від ксенофобії, від приватної (поміщицької) власності, від мілітаризму і пр.—уживалися большевиками—як уживаються тепер ними на Заході—тільки тоді, коли треба було розвалити ненависне їм суспільство, ненависну їм еліту, ненависний лад. Коли це соягнули, коли захопили владу—все почало змінюватися, імям “прогресу” почали хрестити все відворотне—нову “опричину” і абсолютизм нового царату, новий расизм “вибраного московського народу”, нову дисципліну, новий конформизм, нову примусову “церкву”—советську. Почався поворот до старих “цінностей” московських, унятих, за Миколи I-го, у формулу—“православ'є, самодержав'є, московська народність”, в якій як в морі мають зіллятися “славянські ручії”.

Коли цей процес дійде свого кінця, це не є виключене, що коLOBіг подій завершиться і замість червоного московського Бонапарта, на троні кремлівським засяде знову білий цар, як по упадку Бонапарта, засів в Тюільрі Бурбон.

Колиб настав час такої переміни колиб Московщина виступила вже отверто зі своїми традиційними ідеями—де буде той український традиціоналізм, який один мігби протиставитися традиціоналізмові московському й згуртувати під своїм стягом національні сили на Україні? Де буде ідея самодержавства української нації? Де буде ідея укр. незалежного селянина? Де буде наша оправдана ксенофобія, ненависть до зайди — насильника? Де буде ідея “луччих людей”, великих в обличчі великих завдань? Де буде ідея власної мілітантної церкви? Де буде гаряча віра? Де реакція проти космополітичних сил, що сараною знову пробувату-муть розсістися на знесиленій Україні? Де воєнницький дух, так потрібний для нації, шматованої захланними сусідами? Де ідея твердої державної езекутиви, ідея старо-козацького воєнництва? Всі ці ідеї запльовуються новітніми “прогресистами”, як “реакційні”. А тоді буде таке: так як в 1917 р. соціялісти московлюбці, антимілітаристи і антидержавники, наспіх почали перемальовуватися на колір самостійників і мілітаристів, так і “прогресисти” наспіх почнуть перемальовуватися на традиціоналістів, але буде запізно. Велика небезпека буде тоді, що з браку виразного стягу національно-українських традицій, маса українська—як за стягами Деникіна і Врангля—побіжить за стягами московського ново-монархізму чи ново-традиціоналізму. Ось чого не беруть в рахубу наші збаламучені “прогресисти”. “Прогресизм” не буде охороною проти московського ново-монархізму, як не був він охороною проти большевизму в 1917 р. Заборолом проти одного і другого—є тільки наш старий традиціоналізм—“своя Правда”, і очевидно своя Сила.

А може—незбагнуті для одиниці путі Божого Провидіння!—може наступити й інша можливість. В крові й болоті, в міжнароднім зударі може впасти большевизм; може Україна відзискати на час свободу рухів, і тоді під впливом отих “прогресистів” обсяде Україну інтернаціональна чорна галич, з її безбожництвом, політичною анархією, ненавистю до селянства, до релігії, до індивідуалізму, до всього органічного, до всякої сильної державної влади, до всякої справжньої національної самостійності, з ідеєю універсального уряду над націями, зведеними до ролі племен і гельотів, з ненавистю до всякого традиціоналізму, отже до всякої дій-

сної, історичної України “прадідів великих”—будуватимеж та галич Україну “малої людини”, Швейків, Панчів, чужих наймитів і чужих запроданців. **В обох випадках це буде чужий кий.**

Цього треба уникнути. Дилема—своя Правда, своя Сила і Воля, Україна незалежна з влас-

ними історичними традиціями, або—чужинецьке ярмо під новим царатом, чи під міжнародною галиччю. До цього останнього ведуть її сліпі або злонамірені “прогресисти”. Нагла потреба здерти маску з них! Нагла пора взнести гуртуючий стяг націоналістичного, історичного традиціоналізму!

Зиновій Карбович

За ясні цілі і прямі шляхи

Українська нація — вихідня позиція і кінцева мета

Наріжним каменем нашого суспільно-політичного світогляду і програми дії є українська нація, як природня категорія, як непроминаюча вартість. Її розуміємо як духово-фізичну формацію, що кристалізувалася і виростала за означених історичних, геополітичних, господарських і соціально-політичних обставин, як реальне, живе єство. Протеж цим усім ще не вичерпується її поняття, суттєво-складовий елемент якого творять ірраціональні, імponderабільні вартості, що не вкладаються в розумово схоплені окреслення, а належать категоріям відчутого. Шевченкове окреслення її, як “живих, мертвих і ненароджених” відзеркалює поняття нації, як найвищої духово-органічної спільноти.

Українська людина являється нерозривною складовою частиною української нації. Людини взагалі є внутрішньо-присущня ідея свободи і спільнотний інстинкт, що творять вирішні первні людської природи. Природа людини—це природа внутрішньо-свобідної істоти, що своїм сумлінням відповідає за виконання свого спільнотного призначення.

Творча свобода людини і добро спільноти—це абсолютні цінності. Законний примус має своє виправдання лише в тому, що через необхідне обмеження свободи, у випадку її надужиття, рятує її саму як для спільноти, так і одиниці, якої свобода знаходить свої межі лише там, де розходилась би з добром спільноти. Найвищою спільнотою на землі є нація. Новітня людина

виконує свою роль в світі єдино через і в рямцях національної спільноти. Добро національної спільноти являється найвищою ціллю людини на землі. Немає абстрактної, безнаціональної новітньої людини. Є тільки національним змістом визначена конкретна, національна людина. Як не існує людини без родини, найнижчої органічної спільноти, зберігача і гаранта морального і фізичного здоров'я нації й одиниці, так не існує новітньої людини, уявленої інакше, як невідривної складової частини національної спільноти. Нація, родина, одиниця—така ієрархія суспільних появ, а звідси ранговість інтересів. У поняття людини включається органічне поєднання цих трьох вартостей з внутрішньо-сприйнятним й органічно добровільно погодженим приматом спільнотного над егоїстичним, національного над індивідуальним. Звідси можемо, так визначаючи зміст людини, приймати її краеугольним каменем нашого порядкування й орієнтації в світі. В тому розумінні можемо класти саме людину в основу нашої філософії і це стоїть в повній згоді з нашими попередніми ствердженнями.

Найвищою формою буття і єдиним гарантом розвитку нації є національна держава. Найвищою вартістю для українця є українська нація. Звідси вихідною позицією й остаточною метою всіх змагань і кожної дії українця мусить бути добро, сила і ріст української нації.

Буття і розвиток української нації може гарантувати єдино Суверенна Соборна Українська Держава. Звідси найвищий імператив для

кожного українця: здобудеш Українську Державу, або згинеш в боротьбі за неї!

Українська нація, для якої ідея свободи є абсолютною вартістю, респектує змагання і право на суверенність кожної нації, засуджуючи імперіалізм, як ворога свободи і ретроградне явище.

Український народ, борючися за свою суверенність, змагається тим самим і водночас за незалежність всіх заприязнених з ним поневолених російсько-большевицьким імперіалізмом народів в авангарді національно-визвольної, соціальної і культурної, народовладної, антиталітарної революції народів.

Ідея універсальна є зрозуміла в площині моралі та моральної претензії. Фронт універсальної ідеї—це насамперед фронт моральний. Конкретні дії зумовляють політичні категорії, що співпадають з універсальним моральним фронтом, але не охоплюють його в цілому. Конкретно: ми боремося за наше визволення і проти тих, що нас безпосередньо поневолюють. Але практичними нашими діями ми не боремося за визволення нпр. Індонезії, як і їй неважне наше національне визволення. Задля самих лише моральних ідей ми не будемо відкривати політичних фронтів, що шкодили б визволенню і взагалі інтересам нашої держави. Ми можемо співчувати тим чи іншим ідеям, але реально ангажуватися в боротьбі можемо **ЛИШЕ** тоді, коли вони відповідають нашим політичним інтересам. Як Індії не проливали за нас своєї крові, так немає чого нам за них, хоч в моральній площині можуть існувати взаємні симпатії до обоюпільних визвольних змагань. Протеж вирішним є момент політичної доцільності.

Ідеї свободи й справедливості — універсальні вартості

Ідеї свободи і справедливості—це ті вартості, за які йшов і йтиме по всі часи змаг всіх людей і народів. Вони стимулювали і стимулюють боротьбу всіх націй і одиниць. Справедливість не існує там, де немає свободи—і навпаки. Свобода не нормована засадами справедливості є своїм гробокопателем.

Які форми не прибирала б боротьба поміж людьми, вона завжди обертається довкруги цих ідей. Вони були надуживані, спростачувані, використовувані імперіалістами, або реалізація їх спрямовувана на фальшиві рейки, н.р., клясо-

вої боротьби, але ніхто досі не відсажувався ще вести боротьби під іншими гаслами, хай тільки для обману!

Ці ідеї остануться назавжди дороговказами на тернистому шляху людства. Особливо глибоко переживає їх кожен поневолений народ. В нього більше, як в вільного народу, витончене почуття справедливості, правди і любов свободи, бо в нього їх немає. Вони топтані гнобителем. І саме оце почуття—окрім стихійного прагнення жити—в великій мірі держить його незламним в боротьбі—оця віра в остаточну перемогу таки правди, справедливості й ідеї свободи. І саме натуга його віри в правду і вищу справедливість та дух свободи рівноважать, а врешті перемагають технічно-матеріальну і звичайно фізичну перевагу гнобителя, остаточно демобілізуючи його. Знаючи це, власно вся система насилля завойовника змагає до того, щоб безправ'ям, надужиттям влади, вбити в уярмленого народу не тільки почуття людської гідності, зробити його рабом, але систематичним стосуванням насильств і безправств раз на завжди вирвати з душі народу й людини віру в те, що ще взагалі існує будь яке добро, правда, справедливість, в цьому світі лиха, злиднів, убійств, розбоїв, людожерства і нікчемности.

Ясно, що і найтвердше пересвідчення і найсвятіша віра в перемогу добра, правди й справедливості не проженуть ворога з рідної землі. Але вони дають внутрішню силу видержати і є важливим, негасним стимулом боротьби, однаково сильним з нагим гоном жити. Свобода і справедливість перемагають не лише тому, що в них самих заключений елемент перемоги, але насамперед тому, що перемагають активні й безстрашні, великі й мужні борці за ті правди, в які віра та воля жити дає їм непоборну силу. Вони протиставляються ворогові всіми засобами, теж фізичними, що є вислідом й наймогутнішою об'єктивізацією їх внутрішнього горіння. Так діє і діяти мусить весь народ, що є сьогодні власне тим безстрашним борцем, тим масовим героєм!

Треба знати, що стимулом всіх великих революцій були гін і велика туга за свободою і справедливістю. Не нужда, а тому що не всі злиденно жили, почуття кривди і несправедливості, нестерпність неволі, змушували людей вмірати на барикадах. За 8-ми годинний день праці ще не пролилося ні краплі крові, але за

великі візії нового, справедливого соціального ладу полилися вже ріки крові. Т. зв. економічні передумови були тільки тлом, на якому найяскравіше відзеркалювалися соціальна кривда і несправедливість, та національно-політичний гніт. Гін і туга за суспільною справедливістю і національно-політичною волею, за свободою і справедливістю взагалі—основні рушії всіх великих революцій, що змінювали обличчя світу.

Воюючий марксизм-комунізм — ворог ідей свободи і справедливості

Ідеї свободи і справедливості — це категорії духового, морального порядку. Ці ідеї несовмісні з марксистським світоглядом. І на сьогодні світ поділений: з одного боку, матеріялістичний марксизм, доктрина науково і життєво збанкротована, яка в насильні карби і рямці хоче вбгати весь світ на зразок советського, з другого—новонароджуючийся, світ повної свободи, справедливості, якому духово споріднений світ християнської і взагалі релігійних систем, які були і можуть бути лише духового порядку. Свобода не може бути включена в марксо-матеріялістичну комуністичну систему, бо вона сама—це не матеріяльне поняття, а духовна категорія. І, як засвідчило життя, свобода неможлива в країнах здійснення до кінця марксо-матеріялістичних, комуністичних положень. І тому не дивниця, що здоровіші елементи західного—до недавна ще навязуючого до марксистських принципів—соціалізму—прискорено розривають всякі звязи з історичним матеріялізмом, а повертаються або до гуманізму, або ще могутніше, як досі, засуджують марксизм, видвигаючи свої незмінні християнські засади (лейбористи). Прийшов останній час, щоб і українські соціалісти відреклися всеціло і без решти марксизму. Не можнаж вічно тупцювати на місці, не знаючи, на яку стати, чи по боці Карла Маркса і — хай і не — большевицької, але “чистої” червоної звізди, чи Володимирового Тризуба з хрестом. “Чистий”, хай і не большевицький червоний прапор інтернаціонального марксизму, якого, до кінця додуманого, пробоєвниками в світі є на сьогодні комуністичні п'яті колони, зорганізовані в новий кремлівський комінтерн, московську агентуру, заведе наших марксистів закономірно до чужого імперіяльного центру, а Володимирів Тризуб тамтуди, звідки вийшов, до Києва.

І на сьогодні стоять перед нами рубом питання, на які мусить бути дана ясна і чітка відповідь. Які вимоги ставитиме стратегія і тактика боротьби—це питання окреме і воно буде вислітлене окремо. Принципова чіткість мусить бути серед нас самих. Проти нас стоїть цілісна, внутрішньо завершена, до кінця додумана система, що заперечує Бога і людей, націю і одиницю, свободу і справедливість, всі святощі людини, всю її істоту. Вимоги тактики боротьби могли своєчасно диктувати відсунути на дальший плян ці, на перший погляд “неактуальні”, “теоретичні” питання. Проте ж вони надзвичайно важливі. Зокрема тут, на чужині, вони стоять тим акутніше, коли йдеться про повне виявлення української духовості, нашої духової істоти, її творчості. Нині вже важко обмежуватися політичною програмою. Життя кличе стихійно за суспільно-політичними світоглядовими положеннями. Стоїть як дезо меча питання: чи в українській літературі має панувати дух Шевченкового героїзму чи Горького і його українських, малоросійських епігонів?

Дух комуніста Хвильового, чи дух звороту до психологічної Європи, а геть від задрипанки Москви? Дух Косинки, чи “камбруму”? Дух Яновського чи сучасного Тичини? Дух Маланюка чи нового імперіяльного Толстого? Дух Ольжича чи Івана Манила? **ДУХ ЯКОГО СХОДУ?**

Чи в українській історіографії має бути український дух, чи вона має йти слідами наших істориків, чи навпаки, мають надавати їй український тон “історіософи” марксо-ленінської школи?

Чи українська мистецька і взагалі всяка духовна творчість має йти українськими чи не-українськими шляхами?! Бо вся система в теорії і практиці історичного матеріялізму не-українська, ворожа, чужа! Чи українська творчість має навязувати до “Слова о полку”, “Історії Русов”, “Руської Правди”, Літописів, що творять українське “Де белльо Галікс”, і всього того, що створив український геній в усіх царинах життя, чи до Капіталу” Маркса і творів Леніна і його учнів? Чи українські літератори мають творити спершись на наші сюжети, й оспівуючи героїку наших днів, готовити ґрунт під Іліяду України, дя якої події розгортаються на наших очах, чи творити візії загірної комуни? Чому наші мистці не чують голосу рідної землі, а по-

биваються за сюрреалізми, сартризми і інші камбруми? Невже вони не чують зову воюючої України? Велику літературу твориться серед великих страждань, серед горіння тим самим, чим страждає і за що бореться народ! Великої літератури не створиться на засадах, які проповідує У. Самчук, або Ю. Косач. Великий мистець не є літеплий. Автор "Кобзаря", чи "Каменярів" — був сам борцем і каменярем! Народ творить епопею УПА, а деякі наші письменники не лише не дають візії прийдешнього, а навіть не бачать сучасного, яке колись буде предметом подиву нащадків. Деякі наші письменники живуть дрібним, емігрантсько-таборовим життям. Де є бодай один твір, гідний уваги, про неповторну в історії всіх часів і народів боротьбу нашого народу? За це повинен сором лалити обличчя наших мистців, а не мають вони змагатися за краще наслідування різних сартризмів, які Захід вже давно викинув на смітник, як скоро проминувшу моду, як це було з різними футуризмами і т. п. куріозами.

І врешті, грубо ставимо питання: чи в нашій українській духовій творчості має царювати дух марксиста Бабенка, прихованого національними фразами дух кобеляцького "українського комунізму", що допоміг завалити Українську Державу, чи дух нпр. теж наддніпрянця Позичнюка та дух великого вченого проф. Щербаківського і подібних йому українських творців?! **Дух героїчної і національної України**, чи дух марксистської, соціально-гнобленої Малоросії, УССР?! Питання стоять чітко і втечі від них немає, бо це булаб втеча від життя. **І САМЕ ІСТОТНЕ**, за ким стоять українські народні маси, яка їх система ідей, який світогляд українського хлібороба, робітника, масового інтелігента, а не який світогляд у марксистських "вчених"! Яку систему цінностей нам одобрятиме і на яку опиратися, яку скріпляти і унапрямувати, як корисну для України? Чи маємо скріпляти і вирощати те, що ще може неусвідомлене в надрах народньої душі, прибите ворогом, затуркане, але здорове і творче для нас,—чи розкричане й "обгрунтоване" як т. зв. останнє слово науки—нота бене-марксистської—але не наше, чуже і—що вирішне—нам вороже і вбивче? Чи в суспільно-економічній площині, як відпечаток марксо-большевизму, має бути захвалюваний дух отарного колективізму, чи суспільного персоналізму, соціальної людини, індивідуальності?

Чи в політичній площині бюрократична монопартія—диктатура чужинецької, ворожої олігархічної кліки, чи влада народу зі свободою асоціацій, слова, сумління, зібрань тощо? **Комуністична Україна**, а це зн., за всяких умов чужа провінція, периферія, чи суверенна Україна? Все це похідні питання, консеквенції до кінця додуманої і реалізованої теорії марксизму в Україні, "чистого" і большевицького.

Бо всякий марксизм в остаточному є запереченням нації через самоутвердження кляси. Для кожного світоглядного марксиста нація є провінція, а коли так, то вона мусить раніше, чи пізніше розплистися в якомусь імперіальному, всесвітньому морі. Тому кожен комуніст поневоленого народу заведе свою націю закономірно до чужого метропольного центру, тим паче, коли його нація є поневолена "центром-батьківщиною", всесвітнього пролетаріату і "вождем-батьком його". Бо не його рідна нація — найвища цінність, а всесвітня "революція". Отже—це байдуже, як до неї йти,—хочби й по руїнах власних пенатів, запряженим до чужого столичного ридвану, тягнути чужу колісницю до загірної комуні того, чи іншого Кремля. Так же само, як українські марксо-соціалісти мали свій центр за царської Росії не в Києві, а в Петрограді. Немає нам чому дивуватися, що комуніст Скрипник, або Річицький заводили насильну колективізацію, не дивлячися на трупи українських селян, або що Чубар піддержав резолюцію Сталіна на Всесоюзному Зїзді партії за колективізацію. Відомо, що Річицького, як офірного козла московські комуністи розстріляли за нібито насильства над укр. селянами. Мурин зробив своє. Подібно скінчив Чубар. Ми не хочемо відмовляти особистої жертвенності, як наївним людям, деяким обманеним Москвою українським комуністам, але що з їх "жертвенності" Україні, яку вони допомагали об'єктивно поневолювати муравійовим? Що їм була Україна, коли йшло про загірну комуну, яка, а не Україна, була їх кінцевою метою?! Колиб вони були стояли в одних лавах з Головним Отаманом С. Петлюрою, Україна не булаб провінцією. **Бо ще ніколи не переміг нас ворожий меч, а завжди наша распря, троянський кінь!** І цей троянський кінь в нас знову на овиді. Всі ці проблеми нерозривно пов'язані: світогляду, політичній, культурній, соціально-економічній програмі. Цілість ідейної диверсії в ук-

раїнських лавах окрилює на зараз марксистський світогляд, який дає, як і давав річицьким, проекцію на все їхнє поступування, і виповняє вирішну роль, як критерій розцінки всіх явищ життя і останнє слово світової "правди". Такий цілісній проекції, чужій українській духовості, треба протиставити свою: **український національно-органічний світогляд**. Український націоналістичний світогляд змагає до того, щоб, розкривши всі позитивні властивості української духовості, їх вирощати, скріпляти, все на них спирати. Український націоналізм не змагає до творення якогось свого вузького світогляду, але змагає до того, щоб з надр народньої ду-

ші був виловлений в систему ідей **властивий українській нації і нам усім, як її синам,—нам нащадкам Володимира, Святослава, Богдана, Мазепи, Шевченка і їм духово подібних великих українців—сучасним українцям доби героїчної УПА—український героїчний світогляд**. Розгаданий, виловлений і оформлений в ясну систему цінностей, що встановляє наше відношення до світу, існуючого в дійсності й існуючого потенційно, в ідеалі, **український, себто український** людині, як нерозривній складовій української нації питомений—**національний світогляд**—це наш, українських націоналістів, світогляд.

В 8-му річницю відновлення У.С.С.Д.

В житті кожної живої істоти велику роль відіграє інстинкт самозбереження. Цей інстинкт особливо помітний у важких, вирішальних хвилинах життя даної істоти, та часто хоронить її перед остаточною загибеллю.

Помітний він також і в житті нації як органічно живої цілості, допомагаючи їй підноситися з упадку і творити нові національні святощі, що стають відтак дороговказом для грядучих поколінь.

Цей дороговказ, це пошанування національних святощів, є цією внутрішньою силою що веде націю до світлого майбутнього.

Цього дороговказу мусять держатися зокрема українці, якщо не хочуть зійти з дороги, загубити самих себе! Наші вороги добре розуміють вагу значіння національних традицій та історичного минулого для української нації.

Вони стараються ріжними способами зменшити це значіння, фальсифікують нашу історію, заманюють нас своїми "фата-морганам" і в цей чи інший спосіб накидають нам свої світогляди і ідейки, які не мають нічого спільного із духом нашої нації.

Зокрема перед нами, політичними емігрантами, ця проблема лежить в повній ширині.

Ми знаходимося далеко поза рідними землями, на нас мають безпосередній вплив чужі світогляди, і тому ми мусимо бути дуже обережні,

щоб не дезорієнтуватися і не прийняти за істину щось зовсім чуже і не підходить духові укр. нації.

Історія вчить, що за таку помилку мусять дорого платити слідуючі покоління.

Перша Світова війна застала український народ, а зокрема його провідну частину із приспаним інстинктом національного самозбереження.

Довголітня неволя, притуплення свідомості національної окремішності, висування концепції "Трьох Русей", витворили жалюгідний стан.

І коли після першої світової війни почалася, що так скажемо, друга "Весна Народів", коли пробуджувалися і творилися нові держави, то тоді, нажал, наша провідна верства, позбавлена інстинкту національного самозбереження, блукала в імлі та не могла знайти правдивого шляху.

Треба було аж гуку ворожих гармат та крику диких московських орд, щоби розбудити цей інстинкт.

Дня 22. I. 1918 р. повстають нові національні святощі—новий дороговказ.

Грімкою силою лунають слова: "Від нині Українська Народня Републіка стає самостійною від нікого незалежною, Вільною, Суверенною Державою Українського Народу".

Слова ці вказали українському народові на

славні традиції княжої держави, воскресили дух Богдана і Мазепи.

Борці задивлені в сяйво 22. І. йшли у бій і творили нові легенди, нові джерела сил.

І хоч не вдалось закріпити цього вияву вільного українського Духа, хоча насиллям і терором його придушено, то однак дороговказ остався.

Шляхем цього дороговказу українській на-род іде до сьогодні, не припиняючи боротьби за визволення.

Трагічні моменти на цьому шляху перетворю-валися в смолоскипи і освічували його.

Напрямною—була дата 22 січня.

Молоде покоління української нації обрало шлях позначений героїзмом боротьби з ворогом. Шлях цей важкий, але певний.

І коли сильні світа цього задумали знову змі-нити карту Європи, коли на схід прийшли нові когорти скупанта, українська нація була вже готова творити нове життя на грані двох світів, творити власну святиню.

Український народ прямував вказаним шля-хом до осягнення мети—Української Самостій-ної Соборної Держави.

І жодні сили, жодні комбінації не могли звес-ти його з цього шляху.

Кров героїв Крут, Листопадового Чину, База-ру, кров вождів української національної рево-люції Петлюли і Коновальця, кров Біласа, Да-нилишина, Бесарабової і всіх безіменних со-тень-тисяч героїв домагалася чину, домагалася реалізації істини проголошеної 22. І. 1918 р.

І ось прийшла хвилина, прийшов так довго ожиданий час...

На українських землях зустрілися дві сили із однаковими намірами щодо України.

Інстинкт національного самозбереження на-казував діяти.

І знову під гуркіт гармат, жертвою крові со-тень-тисяч борців закатованих відступаючим ворогом, повстають нові національні святощі, повстає новий дороговказ, нове джерело сили.

Дня 30 червня 1941 р. в місті Львові прого-лошено пропам'ятні слова: "Волею Українсько-го Народу, Організація Українських Націоналіс-тів під проводом Степана Бандери проголошує відновлення Української Держави, за яку пок-лали свої голови цілі покоління найкращих си-нів України".

Обі українські церкви устами Митрополита

Андрея й Єпископа Полікарпа благословили у-країнський народ на новому етапі життя.

Актом відновлення Самостійности українсь-кий народ засвідчив свою зрілість до самостій-ного, державного життя та приступив до бу-дови свого Храму—Волі.

Та на Україну прийшла нова орда, цим разом орда цивілізованого заходу, що у своїх зако-нах силу поставила перед правом.

Акт проголошення відновлення Української Самостійної Соборної Держави налякав нового окупанта.

Німці сподівалися застати український народ невідготованим до смостійного-державного життя.

В їхніх плянах було зробити Україну своєю колонією в псвнім цього слова значінню.

Та акт 30 червня перекреслив їхні пляни.

І ще раз potwierдилися історичні слова: "хто сам визволиться, вільний буде—хто когось ви-звслить, в полон забере".

Берлін зажадав відкликання акту проголо-шення відновлення Української Держави.

Та надто яскраво світила дата 22 січня, надто свіжою була кров пролита в боротьбі за ви-зволєння України.

Державне правління знаходилось в руках лю-дей, що зродилися із цієї крові.

Їхня відповідь Берлінові могла бути і була лиш одна: "Акт 30 червня є виявом волі Укра-їнського Народу і його не може ніколи ніхто і нігде відкликати".

Ця відповідь до глибини зворушила україн-ське суспільство, бож усі розуміли як зареагує на це Берлін.

Ця відповідь не була виявом амбіцій, чи за-пальчивості "молодиків", а була це гідна пос-танова державних мужів у вирішальній хвилині буття нації.

І коли сьогодні пригадати та освідомити со-бі, що в цей час означав Берлін, то тоді стане наглядною і зрілість і велич цих людей.

ОУН як організатор і творець цього акту, знала велику істину, що:

"Любов к' отчизні це герої
Де вража куля не устоїть,
Де грудь сильніша від гармат..."

У відповідь на відмову відкликати Акт 30 чер-вня прийшла жорстока реакція.

Берлін назначив спеціальну ліквідаційну комісію.

Голову Державного Правління Ярослава Стецька і більшість членів Правління арештовано і вислано до концентраційних таборів в Німеччині.

Головний удар німці спрямували на ОУН, арештуючи її провідника Степана Бандеру та цілий ряд членів Організації.

Не важко було зліквідувати Державне Правління ув'язнивши його членів, та неможливо було зліквідувати наслідків викликаних Актом 30 червня та притемнити значіння самого Акту масовими репресіями, концентраційними таборами та шибеницями по цілій Україні.

Ці, що віддали своє життя в обороні святих ідеалів волі, переходили в безсмертя а їхня кров породжувала нових борців, що приходили на зміну.

Акт 30 червня потвердив правильність шляху обраного українськю нацією та ще раз доказав, що український народ не забув істини проголошеної 22 січня 1918 р., яка дальше є напрямною визвольної боротьби України.

Акт 30 червня приневолив німців відкрити карти, демаскуючи заразом їхні пляни супроти поневолених Москвою народів, що у висліді мало великий вплив на програму німців.

Акт цей став новим дороговказом, даючи українській нації нове джерело сил для дальшої боротьби за визволення.

Український націоналізм перейшов хресний вогонь і здав іспит.

Писати сьогодні про значіння Акту 30 червня, значить писати про вісім річну героїчну боротьбу що її веде український народ та його

революційні кадри УПА і ОУН під керівництвом УГВР, це значить писати про цілу вісім річну історію тріумфу українського духа.

Пишучи ці рядки з нагоди вісім-річчя цієї великої події в нашій історії не ставимо собі завданням переконувати усіх цих, які ще до сьогодні, залутавшись в партійному доктринерстві, блукають в темряві.

Для них ще й сьогодні Акт 30 червня не має глибшого значіння національних святощів.

Та він має таке значіння для українського народу а зокрема для цих українців, що порозкидані по усіх континентах не затрачують інстинкту національного самозбереження і збройну боротьбу українського народу визнають не лише формально, але живуть нею—для неї працюють.

Сьогодні у восьму річницю проголошення відновлення Української Держави віддаймо належну пошану цій великій події та склонім голови перед тими, що віддали своє життя в ім'я здійснення великої Ідеї.

Черпаймо із цієї події 30 червня нові сили до дальшої боротьби, виконуймо призначений нам Батьківщиною обов'язок, будьмо кожною хвилини готові піти на зміну!

Нам нема чого вичікувати, нема чого надіятись від чужих, але власною працею, власними зусиллями іти до реалізації істини проголошеної 22 січня 1918 р. та підтвердженої Актом 30 червня 1941 р., іти вперед шляхом наших національних традицій і святощів і не зупинятися аж доки переможно не заграють дзвони Софії і Юра а український народ не заспіває могутнє —“Вже воскресла Україна”...

Микола Скаськів.

ПОВІДОМЛЕННЯ АБН

1) Прес-Бюро АБН повідомляє, що словацький Комітет Дії (САВ) змінив назву на “Словацький Визвольний Комітет” (СОВ). На чолі його стоїть дальше проф. д-р Ф. Дюрчански. Словацький Визвольний Комітет (СОВ) в дальшому остається членом АБН і делегацію його в АБН очолює надалі д-р Цтібор Покорни.

Причиною зміни назви було м. ін. те, що большевики підшивалися під окреслення САВ, називаючи свої винищувальні “отряди”, які нищили словацький визвольний рух, комітетами

дії. Цією зміненою назвою словацький визвольний рух хоче виразно відмитити теж в офіційній назві свої цілі.

2) Прес-Бюро АБН повідомляє, що болгарські національно-визвольні революційні сили об'єдналися в єдиний центр, що носить назву “Болгарський Національний Фронт”, який є членом АБН.

Об'єднаним болгарським національно-визвольним силам бажаємо найкращих успіхів в боротьбі за визволення їх Батьківщини від большевицького ярма.

Прес-Бюро АБН.

Наші Владики про Акт 30 червня 1941 р.

До Українського Народу!

З волі Всемогучого і Всемилоствого Бога в Тройці Єдиного зачалася нова епоха в житті Державної Соборної Самостійної України.

Народні Збори, що відбулися вчорашнього дня ствердили і проголосили цю історичну подію.

Повідомляючи Тебе Український Народ про таке вислухання наших благальних молитов, взиваю Тебе до вияву вдячності для Всевишнього, вірності для Його Церкви і послуху для влади.

Воєнні часи вимагатимуть ще багато жертв, але діло розпочате в ім'я Боже і з Божою благодаттю буде доведене до успішного кінця.

Жертви, яких потреба конечно до досягнення нашої цілі, полягатимуть передусім на послухному піддаванні справедливим наказам влади, непротивним Божим законам.

Український народ мусить в цій історичній хвилі показати, що має досить почуття авторитету й життєвої сили, щоб заслужити на таке положення серед народів Європи, в яким мігби розвинути усі, Богом дані сили.

Карністю, солідарністю, совісним сповненням обов'язків докажіть, що ви дозрілі до державного життя.

Установленій владі віддаємо належний послух. Узнаємо Головою Державного Правління України пана Ярослава Стецька.

Від уряду ним покликаного до життя очікуємо мудрого справедливого проводу та заряджень, які узгляднилоб потреби й добро всіх замешкуючих наш край громадян без огляду на те, до якого віроісповідання народности й суспільної верстви належать. Бог нехай благословить усі Твої праці Український Народ і нехай дасть усім нашим провідникам святу мудрість з неба.

Дано у Львові при Арх. Храмі Св. Юрія 1. 7. 1941 року.

† АНДРЕЙ, Митрополит.

Архипастирське Послання

Преосв. Полікарпа, Єпископа Луцького

До всіх українців, сущих на Волині!
Мир Вам від Бога Отця нашого і Господа Ісуса Христа.

Любі мої діти! Велике Боже милосердя і справедливість наблизилися до нас. Довгі роки терпів наш многострадальний народ наруги й знуцання над святою вірою православною і над його національними почуваннями, над його людською гідністю.

Оце на наших очах справедливість Божа сповнилася, один Бог, одна нація і спільна краща будучність.

Сповнилась наша відвічна мрія. У городі князя Льва з радіовисильні несеться над нашими городами, нивами, ланами, над нашою так густо зрошеною кров'ю землею, радісна вістка: проголошено Самостійну Українську Державу. Разом з українським народом радіє і наша многострадальна Церква. Відроджена у вільній українській державі—Українська вільна Православна Церква буде з народом одною нерозривною цілістю.

В цю велику хвилину звертаюсь до Вас мої любі діти словами св. апостола Павла: "Благаю вас іменем Господа нашого Ісуса Христа, щоб те саме говорили ви всі, щоб не було між вами розділення, але щоб були зеднані в одному розумінні і одній думці". (Ап. Павло Кор. гол. 1 стор. 19).

Любити Бога, любити батьківщину—це найбільша чеснота. Служба батьківщині найбільший обсяжок.

Нехай Бог милосерний допомагає Тобі, народе мій, і Тобі, Уряде наш, будувати Самостійну Українську Соборну Державу, а моя молитва за всіх вас перед престолом Всевишнього буде за Вами.

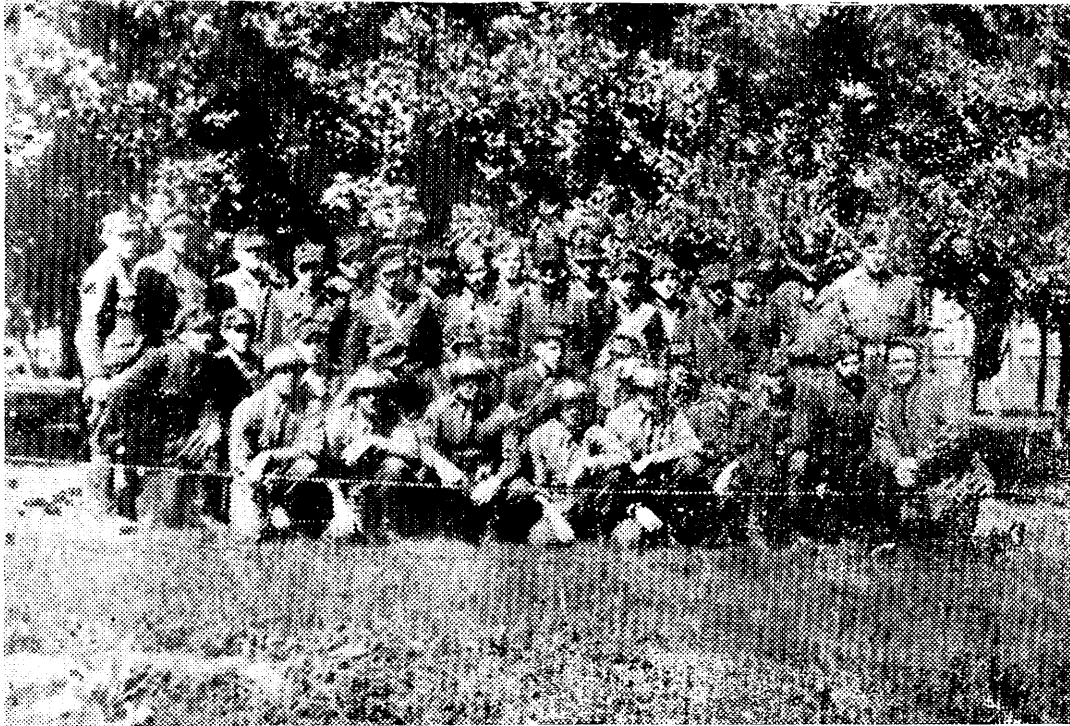
В цей великий час всі українці: мусять об'єднатись, всі мусять працювати спільно, бо в єдності сила і ту єдність мусимо показати на ділі.

Не треба нам партій, не треба нам боротьби між собою. Всі мусимо об'єднатись при нашій святій Православній Церкві, при нашому Уряді, при нашому національному продоводі.

Призиваю на весь український народ і його державний уряд всемогуче Боже Благословення!

Дано в місті Луцьку на Волині Року Божого 1941, місяця липня, 10 дня.

† ПОЛІКАРП, Єпископ Луцький.

Інтерновані вояки УПА, першої групи, в товаристві америк. М. П.

СКЛАДАЙТЕ ЖЕРТВИ НА ФОНД ДОПОМОГИ ВОЮЮЧІЙ УКРАЇНІ

УКРАЇНСЬКА ПОВСТАНСЬКА АРМІЯ — ЦЕ НЕ ТІЛЬКИ ЗБРОЙНЕ РАМЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ, АЛЕ АВАНГАРД ВСІХ СВОБОДОЛЮБНИХ НАРОДІВ СВІТУ В БОРОТЬБІ З РОСІЙСЬКИМ ІМПЕРІАЛІЗМОМ І ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНИМ КОМУНІЗМОМ.

УПА БОРЕТЬСЯ

ЗА ЗНИЩЕННЯ РОСІЙСЬКОГО ІМПЕРІАЛІЗМУ

ЗА ПОВАЛЕННЯ ТОТАЛІТАРНОЇ КОМУНІСТИЧНОЇ СИСТЕМИ

ЗА СВОБОДУ ЛЮДИНИ І НАРОДІВ ЦІЛОГО СВІТУ.

Універсал Української Головної Визвольної Ради

(В п'яту річницю створення УГВР)

Українській Народе!

Революційним здвигом, зброєю Твоїх найкращих синів Ти здвигнув в 1917—1918 рр. на руїнах тогочасних імперіялізмів, що Тебе віками поневолювали, Храм Волі — УКРАЇНСЬКУ ДЕРЖАВУ.

Грізні вітри розвівали Твої переможні прапори над усіма містами України. Ними гордився Київ, Львів, Чернівці й Хуст. Вони вели в бій молоду Українську Армію, вони лопотіли на бойових кораблях Чорноморської фльоти.

Віковічні Твої вороги зруйнували цей святий Храм, алеж Ти, Український Народе, зберіг його в своїй душі як освященну спадщину предків. Впродсвж наступного чвертьстоліття у боротьбі за волю Української Землі, за власну самостійну державу. Ти віддав мільйони жертви.

І тепер вже п'ятий рік шаліє воєнна хуртовина. дрижить Українська Земля під полчищами ворожих військ.

Та не за Твою волю, Український Народе, ведуть імперіялістичні загарбники цю криваву та жорстоку війну. Вони несуть Тобі тільки руїну, поневолення і смерть. Ти не дав себе поневолити і проявив непохитну волю жити самостійним державним життям на своїй землі. На сторожі цієї волі Ти поставив — від карпатських верхів по Дон і Кавказ — збройні кадри своїх синів — УКРАЇНСЬКУ ПОВСТАНЧУ АРМІЮ (УПА).

Український Народе!

Гряде доба національно-визвольних революцій. Поневолені народи Сходу й Заходу в своїй безпереривній революційній боротьбі прагнуть щоб на руїнах ворожих імперіялізмів побудувати вільне життя у своїх незалежних державах.

І Український Народ входить на вирішальну стадію своєї визвольної боротьби.

Сучасне українське покоління нехай буде горде, що саме йому доведеться в героїській боротьбі завершити будову української держави.

Це велетенське завдання вимагає ще більшого ніж досі завзяття, ще більшої відданості спра-

ві, а перш за все, об'єднання всіх самостійницьких революційних сил під одним політичним проводом.

І тому, щоб об'єднати всі національно-визвольні сили українського народу, щоб з одного центру кермувати його визвольною боротьбою, щоб перед зовнішнім світом репрезентувати його політичну волю, та щоб протиставитися спробам ворогів укр. держави розбивати єдиний самостійницький український фронт, створилася УКРАЇНСЬКА ГОЛОВНА ВИЗВОЛЬНА РАДА. Вона переймає від тепер керівництво визвольною боротьбою українського народу.

В Українській Головній Визвольній Раді об'єдналися представники українських революційно-визвольних сил і різних політичних середовищ з усіх українських земель, які визнають самостійницьку платформу за єдино правильну у визвольній боротьбі українського народу за Українську Самостійну Соборну Державу.

Українська Головна Визвольна Рада є найвищим і єдиним керівним органом українського народу на час його революційної боротьби, аж до створення уряду Української Самостійної Соборної Держави.

Українська Головна Визвольна Рада присягає Тобі, український народе:

Боротись за те, щоб Ти був єдиним володарем на своїй землі,

за справедливий соціяльний лад без гніту й визиску,

за знищення кріпацтва, і за вільну працю селянина на власній землі,

за вільну працю робітника.

за широку ініціативу трудящого населення в усіх галузях господарської діяльності,

за повноту розвитку української національної культури.

Українська Головна Визвольна Рада кладе на вістар боротьби за ці ідеали свою працю і своє життя.

Українська Головна Визвольна Рада закликає

всіх українців, що живуть поза межами бтьківщини, до праці за визволення України.

Українська Головна Визвольна Рада вітає боротьбу інших поневолених народів за своє визволення. З ними, а зокрема з нашими сусідами, український народ бажає жити в добросусідських взаєминах та співпрацювати в боротьбі проти спільних ворогів.

Український Народе!

Ми свідомі того, що наша визвольна боротьба вимагає героїзму і кривавих жертв, а перш за все неспхитної віри в свою ПРАВДУ. Ми ві-

римо в Твої творчі будуючі сили, бо тільки вони є запорукою нашої перемоги.

Віримо, що не посоромиш землі своєї.

Героїчна боротьба Твоїх предків і пам'ять про їх лицарську смерть за Українську Державу — це для Тебе наказ.

Тому кличемо до Тебе: Ставай до боротьби за свою волю і за свою державу! Єднайся у своїй боротьбі, кріпись у своїй вірі!

Постій, липень 1944 р.

Українська Головна Визвольна Рада.

Ю. Горовий

Традиції і молодь

В історії людства завжди стояла проблема батьків і дітей. Вона знайшла свій відбиток і в Біблії в особах Ноя та його синів, що порізно-му поставились до свого батька. В більшості випадків це є проблема традицій і поступу, бо батьки, як звичайно, репрезентують консервативні, традиційні елементи життя, а молодь — поступові. Щоправда, буває іноді й навпаки: старше покоління в своїх поглядах і культурному рівні стоїть на вищому щаблі, репрезентує поступові тенденції загально-людської культури, а молодше покоління — тенденції регресивні. Але таке буває лише у народів, що в своєму розвитку йдуть до занепаду. Наприклад, покоління атенян 5-го ст. було прогресивнішим, ніж покоління 4 і 3-го ст. Але в народів молодих і здорових, що в своєму розвитку йдуть вперед, виразником поступу є завжди молоде покоління.

Чи визначає це, що молодь має нехтувати традиції й ставитись до них так, як Хам поставився до свого батька Ноя?

Щоб відповісти на це питання, треба з'ясувати, яку роль відіграють традиції в розвитку людської культури взагалі і в житті нації зокрема.

Роль традиції в розвитку людства можна порівняти з ролю пам'яті в розвитку окремої людини. Основна функція пам'яті полягає в збереженні набутого досвіду. Отже, це функ-

ція консервативна. А проте, колиб людина не володіла пам'яттю, колиб вона не зберігала попередніх вражень, уявлень і думок, вона не тільки не рухалась би вперед, а взагалі не могла б існувати, б тільки попередній досвід дає їй можливість з успіхом пристосовуватись до умов життя і боротись за своє існування.

Такеж саме значення традицій в розвитку людства і окремих націй. Поступ можливий лише тому, що молодші покоління отримують від старших певні здобутки культури. Через це молодим поколінням не треба започатковувати культурний рух: їм залишається продовжувати й удосконалювати те, що вже здобули предки.

Особливо велику роль відіграють традиції в житті нації. Націю звичайно визначають як цілість поколінь минулих, сучасних і майбутніх. Таку цілість підтримують передусім традиції. Завдяки їм зберігається й розвивається національна мова, без якої неможливе існування нації, зберігається релігія, звичаї, здобутки мистецької творчості, світогляд, народні ідеали — все те, що створює обличчя народу, що відрізняє його від інших народів. Отже, відмовлення від національних традицій — рівнозначне відмовленню від своєї національності. Тому, поки нація існує, можна сказати, що вона якоюсь мірою дотримується своїх традицій. Але міра й спосіб цього дотримання можуть бути різні.

Поперше, народ може надто консервативно

ставитись до своїх традицій, перетворювати їх в непорушні святощі.

Подруге, він, переважно в особі своєї інтелігенції, може з презирством ставитись до минулого свого народу, нехтувати традиції, намагаться безкритично переймати все від інших народів, не міркуючи над тим, чи воно відповідає інтересам і психології свого народу.

Потрете, нація може шанувати й зберігати свої традиції, але не зупинятись на них, а йти вперед, не замикатися в вузькі рямці своєї традиційної культури, а брати від інших народів їх кращі здобутки, органічно переробляючи їх відповідно до інтересів і психології свого народу.

Перший спосіб ставлення до традицій веде до застою в культурному житті народів. Другий в кращому випадкові веде до поверховості й панування моди, а в гіршому—до розкладу нації в житті суспільному, моральному, а потім і в державному.

Тільки третій шлях забезпечує нормальний розвиток нагору та його високі здобутки в галузі культури, як про це свідчить приклад старовинних атенян і сучасних англіїців.

Цим шляхом мусить йти й український народ і, зокрема, його молодь. Це тим більше потрібно, що нашому народові уже сотні років загрожує небезпека втратити свою національність. За останні роки ця небезпека особливо посилюється. В Краю йде посилене нищення активнішої частини українського населення. А ті, що залишаються живими, мільонами переселяються в далекі чужі краї, де вони не матимуть ні своєї школи, ні своєї книжки.

Яка доля чекає українських емігрантів, це трудно сказати, але є небезпека, що їх будуть невеликими групами розселювати між іншими народами. В таких умовах їм теж загрожує денационалізація, як про це з великою переконливістю свідчить приклад українців, що переселились в Америку. Коли перше покоління переселенців ще зберігає свою рідну мову й деякі звичаї, то вже друге, а тим більше третє покоління забуває рідну мову, засвоює все американське й фактично денационалізується. Отже зберігання своїх традицій і пошани до них—це перший святий національний обов'язок нашої молоді. І можна з певністю сказати, що велике злочинство робить той, хто сіє непошану до наших національних традицій.

Але ставлення до традицій, як і до всього, мусить бути критичним—саме критичним, а не скептичним.

Кли народ має більш-менш довгу історію, то у нього накопичується багато різних традицій: більш і менш давніх, більш і менш вартісних, а то й зовсім не вартісних. Коли мова йде про український народ, то одною з таких не вартісних традицій є та, що висловлена словами: "Русі веселіє єсть пити, не можемо без того бути". Щоправда, наші предки не пили вже так безоглядно. Наприклад, запорожці пили в мирні часи і зовсім не пили в поході. Але краще булоб, якби ми зовсім відмовились від цієї традиції і шукали собі веселощів в чомусь іншому. Від цього багато вигралоб і здоров'я народу, і національна культура.

Так саме ввійшли в традицію наші взаємні внутрішні сварки. Святополки Окаянні, Брюховецькі, Кочубеї, на наше нещастя, не переводились у нас ніколи, а за останній час їх наплодилося стільки, що вони стають серіозною загрозою для української нації. Цю традицію нам теж треба відкинути й засудити.

Крім того, традиції можуть бути основні й другорядні. Наприклад, немає підстав зовсім відмовлятись від свого національного вбрання, зокрема від вишиваних сорочок. Тим більше немає підстав глузувати з них. Ходять же баварці в коротеньких шкіряних штанах і в капелюхах з національними прикрасами, а їхні жінки й дівчата—в хвартухах і безрукавках. І ніхто з цього не тільки не глузує, а навіть дехто з українців в Німеччині надягає теж на себе коротенькі штани й німецький капелюх. Чогож тоді нам соромитись своїх вишиваних сорочок?

Але все це другорядне, і булоб смішно, колиб ми саме в цьому вбачали нашу національну відокремленість і занадто підкреслювали це перед своїми й чужинцями.

Окреме значення мають такі здобутки матеріальної культури, як техніка сільського господарства, промисловість, житлове будівництво і таке інше. Але й це не є основне, і тому немає підстав занадто міцно триматися за нього. Наприклад, українці не програлиб, а вигралиб колиб в херсонських і січеславських степах селились не по балках і ярах, як це робили до цього часу, а, подібно до німецьких колоністів, розтягали свої оселі в степу в одну довгу вулицю. Це, як цілком вірно зауважують деякі

наші агрономи, сприяло б зберіганню в ґрунті снігової води й послаблювало шкідливий вплив вітрів на врожаї і самий ґрунт.

Основним в традиціях є здобутки духової культури і передусім народні ідеали, що міцно пов'язані з світоглядом, релігією й мораллю. Коли ідеали ці високі й здорові, то це перша запорука того, що нація з честю витримає найтяжчі іспити історії і збереже себе в найтяжчих умовах внутрішнього й міжнародного життя. Колиж вони низькі й нездорові, то навіть при найбільш сприятливих умовах життя, нація буде розкладатись.

Але, коли племя чи народ на початкових ступнях свого культурного розвитку може мати якийсь один ідеал людини, спільний для кожної суспільної одиниці, то вже на вищих ступнях культури такої єдності нема. Наприклад, в сучасній Франції один ідеал людини проповідує католицька церква і зовсім інший Торез. Такасамо є велика різниця між ідеалом людини Шевченка і Винниченка.

За різні ідеали людини точиться боротьба. Молодь не може не брати участі в цій боротьбі, особливо в наші часи, коли у всьому культурному світі йде переоцінка всіх культурних вартостей.

У виборі ідеалу людини велику роль мають відігравати традиції. Відмовитись від них саме в цьому пакті означало б відмовлення від своєї національності. Традиційний ідеал людини — це не вишивана сорочка, яку можна скинути і всежтаки залишитись українцем. Ідеал людини це — те найкраще, що створив народ в розумні властивості людської особистості та її призначення.

Але що визнати за традиційний ідеал людини, коли їх у народі не один, а декілька? Традиційним ідеалом треба визнати той, що витримує іспит історії, найбільш відповідає психології народу і його призначенню, увійшов у психіку народних мас, відбитий у народній творчості і творах кращих мистців і письменників.

Переходячи тепер до питання про український національний ідеал людини, ми мусимо відзначити, що не можемо розглядати його без зв'язку з загально-європейським ідеалом, бо Україна завжди була пов'язана з Європою. Відомо, що європейська культура й цивілізація мають в своїй основі два первні: здобутки клясич-

ної греко-римської культури й християнство. На цій основі створений і загально-європейський ідеал людини, відбитий у творах Отців церкви, філософів Ляйбніца, Канта та інших, педагогів, як Коменський, Песталоцці, Ушинський. На цій же основі створений і український національний ідеал людини. Він набув певних чітких і виразних рис уже в Київський період і відбитий в творах письменників того часу. За уособлення того ідеалу можна визнати Володимира Мономаха, що зеднував у собі глибоку християнську віру й побожність з палким патріотизмом і мужністю, велику мудрість і справжній духовий аристократизм з простотою, завзяття з християнською лагідністю, великий державний розум з працездатністю й дбайливістю у щоденному житті. Цей ідеал потім перейшов у народні маси і набув національного, сутоукраїнського забарвлення. Таким він відбитий перш за все в українській народній пісні. На цьому ідеалі виховувався наш народ в часи упертої й героїчної боротьби з татарами й поляками. Він спричинився до високого розвитку культури й моралі українського народу, на що неодноразово звертали увагу мандрівники — чужинці в 17-18 сторіччях.

Риси цього ідеалу ми знаходимо далі в творах геніального філософа Григорія Сковороди, що мав такий великий вплив на основоположника нової української літератури Котляревського. Цим ідеалом живуть всі персонажі пєси "Наталка Полтавка". Живе ним навіть Возний, що нарешті визнав свою провину перед Наталкою й виправив її.

Традиційний український ідеал людини поклав в основу своєї геніальної творчості й Шевченко. Письменники післяшевченківської доби відійшли частково від цього ідеалу, а деякі (Винниченко) цілком порвали з ним. Залишились йому вірними Франко (Мойсей), Олесь і Леся Українка (частково) і Коцюбинський (в "Тінях забутих предків"). Вірною залишилась йому і більшість українського селянства, і це врятувало наш народ від повної денационалізації й заглади. Отже, традиційний український ідеал людини цілком виправдав себе, тому й молодь має всі підстави плекати його.

Але це не означає, що вона мусить лише сприймати його й нічого нового у нього не вносити. Ідеал людини не є щось назавжди дане, незмінне й закостеніле. Він живе разом з на-

родом. Нові умови життя народу, нові завдання, що ставить перед ним історія, вносять в цей ідеал нові риси, бо інакше він втратив би свою актуальність. Наприклад, вияв патріотизму й національної свідомости в наші часи мусить бути іншим, ніж за часів Володимира Мономаха. Тоді міжнародні відношення були значно простіші, ніж тепер, та іншим було й становище України.

Проте основні напрямні в розумінні ідеальної людини мають залишитись ті самі і навіть поглибитись. Ці напрямні висловлені в гаслі, що має історичне походження: "Служба Богу й Батьківщині". Воно має бути керівництвом і в особистому і в громадському житті української молоді.

Щоб реалізувати це гасло, молодь мусить озброювати себе відповідними знаннями й уміннями. Для цього вона має в першу чергу засвоїти здобутки своєї власної національної культури. Та цього мало. Колиб навіть наша культура стояла дуже високо, то й то не слід булоб цуратися здобутків культури інших народів. Однак учитись у чужинців треба так, як учились у них наші предки за часів козаччини. Вони брали у чужинців те, що було потрібне для українського народу, й органічно перероб-

ляли його відповідно до народних потреб. Треба вчитись так, як радив Шевченко: "І чужого научайтесь і свого не цурайтесь". Особливож треба уникати гонитви за модою, в чомуб вона не полягала: чи то буде модний кашкет чи модна течія в мистецтві, як, наприклад, футуризм, кубізм і т. ін. До всього треба ставитись критично, і нове й чуже можна приймати лише на підставі ґрунтового всебічного обмірковування з погляду вартости його й відповідности українським національним інтересам.

Пошана до кращих національних традицій природньо поєднується з пошаною до кращих діячів свого народу. Кожний культурний народ шанує память своїх історичних діячів і виявляє це в різних формах, як увічнення їх памяти через біографії, пам'ятники, назву вулиць, організацію музеїв і інше. Овобливо це треба сказати про англійців.

Навпаки треба енергійно боротися зі всякими спробами образити наші кращі традиції і наших кращих історичних діячів бо—як каже Шевченко—

**"А хто матір забуває,
Того Бог карає,
Чужі люди цураються
В хату не пускають".**

Нетакт „Української Трибуни”

"Українська Трибуна", що виходить в Мінхені, Німеччина, поповнила нетакт. У своєму числі з 15 травня, 1949, в статті "Кого заступає ньюйорський "Вісник", вона закидає нам, що хоча багато пишемо про боротьбу УПА, та про УГВР, проте нічого не пишемо про ті ідеологічні основи, на яких нині станув край.

"Даремно шукати у "Віснику" — пише У. Т. — виясненя і з'ясуваня тих проблем і питань, що творять основу визвольного руху на Україні. Він зовсім не старається ознайомити широкоого загалу американських українців з такими засадничими публікаціями, як "Плятформа УГВР" з 1944 р., "Програма ОУН", прийнята III надзвичайним Великим Збором в 1943 р., з писанням таких провідних ідеологів українського виз-

вольного руху на Рідних Землях, як Полтава, Горновий і Кужіль, що формують засадничі напрямні ідейних залогень і змісту визвольної боротьби на Україні".

"У.Т." тамже стверджує, що "ідейний зміст цієї боротьби, ідейно—програмові позиції визвольного руху "Вісник", чомусь, вперто промовчує. так як це робить революційна ОУН, та багато інших еміграційних партій". Згадану статтю "Українська Трибуна" кінчить:

"Все це змушує нас ствердити, що "Вісник" не "пропагує ідей визвольної боротьби українського народу". як це він заявляє в 3-ому числі за березень 1949 р. Для нього ідеї українського визвольного руху несприемливі, він їх побоює. Через те "Вісник" не має, на нашу думку,

жадного права виступати і говорити в імені українського визвольного руху і його керівника УГВР”.

* * *

Першусього питання: Звідки У.Т. взяла думку, що “Вісник” виступає і говорить в імені українського визвольного руху? Таких претенсій не маємо і не можемо мати. Уважаємо, що до того повинні бути більш компетентні люди. Також думаємо, що колиб навіть припустити, що у нас, чи в когось іншого, таке право булоб, то спевністю не “Українська Трибуна” булаб покликана це право відбирати.

Неправдою є, що “Вісник” нічого не писав про Плятформу УГВР. Зате правдою є, що раз передрукував її майже в цілості. А раз, ще заки “Вісник” почав появлятися, видано її вцілості в Бюлетеню ч. I. ООЧСУ. Також вцілості передруксвано Деклярацію ЗП УГВР. Крім того поміщено ряд статей секретаря ЗП УГВР, яктеж у власних статтях широко висвітлювано ці справи.

Але “Українська Трибуна” це все вигідно промовчує. Її найбільше болить, що ми не дали належного розголосу ідеологічним поглядам Полтави, Горнового і Кужіля. Ці погляди згадані автори скупчено висказали в окремій книжці виданій на еміграції під назвою: “Позиції Українського визвольного руху”. Також болить “У. Т.” це, що замість їх одобрити, “Вісник” помістив гострі критичні статті Д. Донцова, який закинув їм відступлення від правильних націоналістичних ідей і зближення до націонал-соціалістичного світогляду, в основі марксістсько-матеріалістичного.

Стверджуємо тут, що в згаданій книжці, “Позиції українського визвольного руху”, нема ні разу згадки про Бога і релігійне наставлення цього руху, хоч в нім написані три статті на три основні суспільні теми—політичну, економічну і наукову. А ми такого переконання, висказуваного не раз на сторінках нашого видавництва, що без віри в Бога і без християнського світогляду кожний суопільний устрій остаточно мусить докотитися до матеріалізму й соціалізму.

“Українська Трибуна” постійно нас запевняє, що такий світогляд воюючої України і ми на еміграції мусимо з цим числитись. Ми квестіонуємо, чи такий світогляд воюючої України, бож добре памятаємо, як зараз по закінченні

війни ми діставали велику скількість друкованого матеріалу, включаючи чимало картин релігійного характеру, в яких найвиразніше говорилося, що УПА і УГВР стоять на глибоко релігійних засадах, що кожний більший відділ УПА прагне мати свого душпастира, що найбільшою духовою потіхою для них є св. Причастія і полеві Служби Божі. Так тоді нам представляли духові основи воюючої України і то представляли люди, які мали право говорити в імені УГВР. Чомуж тоді в книжці “Позиції українського визвольного руху” нема ні разу згадки про Бога, тим менше про християнський світогляд?

Між нами сьогодні—в Америці є вже вояки та командири УПА, які ще недавно перебували на рідних землях та які стверджують, що справжні позиції укр. визвольного руху на Україні є наскрізь християнські та націоналістичні і зі соціалістичним доктринерством не мають нічого спільного.

Признаємося однак ось тут, що зразу не всім нам в редакційній колегії “Вісника” подобався був гострий тон Д.Д., в яким він опрокидав ідеологічні основи згаданої книжки. Ми думали, що думки в цій книжці це дискусійний матеріал і власність лише самих авторів. Та виходить тепер, що Д. Донцов краще вичув ситуацію ніж деякі з нас, бо гвалтовний тон “Української Трибуни” вказує, що не вільно нікому заквестіонувати в цій книжці ні одної йоти; що це таки позиції “воюючої України”, яку має на умі “У. Т.” і треба їх кожному вцілості приймати, інакше він “провокактор”. В обличчі цих фактів ми змушені перевірити наше дотеперішнє становище.

“Українська Трибуна” закидає “Вісникові” ще й те, що він “пропагує на сьогодні віджилі і безумовно шкідливі ідеї і думки донцівського націоналізму”. А сила і міць тієї ідеології, яку заступає “Українська Трибуна”, за її словами, є в тому, що вона кинула серед української маси “демократичні і соціальні гасла”.

Хочемо тут ствердити, що нинішня редакція “У. Т.” таки не знає, що таке демократія. Бо колиб знала, такого не писалаб і так не поступалаб. Основною прикметою демократії є це, що вона сама про себе говорить, що вона не є досконала і тому конче потребує критики. Демократія це рух, а не якась викінчена і забронзована суспільна система. Хто називає іншого

“провокатором” тому лише, що той висказує на щось критичну думку—взародку є потенціональним деспотом, хочби як верещав про демократію. А таких потенціональних деспотів, що стільки крику зводять довкола демократії, ми маємо багато обабіч океану.

Демократія виходить з założення, що ніякий суспільний устрій не є досконалий. Демократія уважає себе серед усіх устроїв іще за найкращу саме тому, бо вона це признає, що вона не є досконала. Вона має хиби, які є звязані з місцем і часом. Ці хиби треба постійно виправляти.

Демократія, вкінці, спирається на волі найширшого загалу. Вона хоче втягнути до політики найширші маси, бо лише в цей спосіб вона може напоїти ці маси зацікавленням, а в дальшому бігу, динамікою в напрямку суспільного удіпшення. Демократія признає принцип “луччих людей” у проводі. Хай “У.Т.” це добре собі зацямить. Хоч критерії—що “лучче”, а що “гірше” в неї відмінні від критеріїв деспотичних устроїв.

* * *

Д. Донцова вважаємо заслуженою людиною її уважаємо, що це звичайне хамство називати його “провокатором”, як це зробила “У. Т.” в тому ж числі, в іншій статті. Дмитро Донцов ціле своє життя віддав на службу українському народові. Уродженець східних земель України, він замолоду вичув те моральне багно, в якому жила Москва і в якому хотіла втопити Україну, а в дальшому розрахунку—Зах. Європу, цілий світ. З великим розумом і великою посвятою він поборював це московське багно. В українським народі викликував духові течії, що найкраще протиставилися цьому багнові. Він теж

вичував всі ці західно-європейські течії, які могли бути протиліком на це московське багно, хоча деколи й не завважував, що деякі з них, хоч позірно були ворогами Москви, в основі самі носили зерна матеріялізму. Вважаючи Донцова глибоким мислителем, ми не вважаємо його однак непомильним. Найбільші мислителі мали і мають свої недомагання. Йі коли вже говорити про “пережиті донцівські ідеї”, то саме “У.Т.” пропагує вперто якраз те, що було в “Націоналізмі” Донцова найслабшого, а саме — недостаточне підкреслення релігійного чинника, як того, що на ній спирається усе інше. Та це було 25 літ тому.. “У.Т.” пропагує це нині.

Д. Донцов відіграв величезну ролю в кристалізації української духовости, на якій опісля виростали різні рухи. Він далі є величезною духовою індивідуальністю, яка відграє й далі відіграватиме велику ролю в цьому напрямку. Проте ми розбираємо власним умом усе ним сказане і тому ніколи не можемо в ньому “розчаруватись”, як це робило і далі робить багато наших дорослих дітваків, що наперед когось беззастережно видвгають високо на педестал, щоби опісля його з лайкою вниз скидати. Так поступають лише чуттєві недоростки, або люди з поганським світоглядом, для яких найвищим мірилом є тілесно-інтелектуальна особистість, а не комплекс тих думок і ідей, якими живе дана людина. Чуттєві підростки або когось гльорифікують, або—обкидають болотом. Розбирати справи на основі фактів, вони не вміють.

Нажаль склад редакції “У.Т.” дає нині багато познак, що належить до цього роду людей.

Евген Ляхович.

ДО ПЕРЕДПЛАТНИКІВ “ВІСНИКА”

Всіх Шановних Передплатників, які на протязі минулого року одержували наш журнал “Вісник” і досі не вирівняли передплати, прохаємо якнайскорше це зробити!

Заразом прохаємо надсилати передплати за

1949 р., складати жертви на Пресовий Фонд та приєднувати нових передплатників “Вісника”.

Річна передплата для ЗДА \$3.00

Річна передплата для Канади 3.50

Адміністрація.

Глупота, провокація чи „висока політика”?

Під таким наголовком опубліковано останньо в “Самостійній Україні” ч. 5, органі групи мельниківців в ЗДА, провокаційну летючку, поширювану пів року тому на одній з імпрез, влаштованій за почином укр. комуністів в Шікаго.

В змісті летючки, битій на цикльостилі, закликувано, між іншим, укр. громадянство в Шікаго до поборювання православних, мельниківців, “бульбівців” (?) і т. п., та до поспирання УГВР Миколи Лебеда і Гната Білінського, як “провідника америк. українців”.

Наглядність дешевої провокації летючки, до цього поширюваної на комуністичній імпрезі, була зразу очевидною для кожньої здорово думуючої людини, маючи всі познаки відомої большевицької роботи.

Йшло тут про спровокування прихильників револ. ОУН та УГВР та zarazом дискредитацію цього середовища через приписування йому авторства летючки.

Підписання летючки іменем нової еміграції та заклик до поборювання православних вказують на спробу викликати міжусобиці між новою і старою еміграцією та заставити останню до протиакції.

Знаючи методи праці комуністичної агентури, яка намагається всіма способами внести розклад та роздор в зорганізоване життя укр. громадянства, при чому робить це нераз “українськими” руками, нові емігранти на терені Шікаго не дали себе спровокувати.

Заведені в своїх сподіваннях, автори летючки рішили поновити спробу невдалої попередньо провокації.

Майже по пів році, летючка появилась знову, і на наше велике здивування, цим разом на сторінках мельниківського журналу “Самостійна Україна”.

Щобільш, до летючки додано коментар редакції “С. У.”, в якому, в притаманий цьому середовищу спосіб, нападається на націоналістів та нових емігрантів з метою їх дискредитувати.

Колиб не коментар, можнаб думати, що редакція “С.У.”, у своєму партійному засліпленні, сама впала жертвою провокації, що до речі

в середовищі однодумців “С.У.” траплялось в минулому.

Згадатиб хоча недавню аферу в Канаді, де заарештований останньо канадійською владою комуністичний агент Лещенко, був zarazом культ.-освітним референтом мельниківської установи УНО та з її рамені їздив по укр. осередках з “рефератами”, поборюючи в запеклий спосіб укр. націоналістів, УПА і УГВР.

Багатомовний факт передруку провокаційної летючки насуває питання, у якому відношенні стоїть середовище “С.У.” до самої появи і авторства летючки.

Ми не хотілиб вірити, що таке відношення можливе, хоча передрук летючки та коментар вказують на спробу видвигнення справи з забуття та оклеветування табору націоналістів і УГВР, за що вже відповідає редакція “С.У.”

Можнаб вправді навести багато прикладів неетичної та безперобірчивої кампанії мельниківського середовища проти УПА, ОУН і УГВР в минулому, включно з видаванням ними нікчемних брошур в роді: “Правда про ліс”... і т. п., в яких оплюгавлювано боротьбу УПА і революційного підпілля на Україні.

Ми переконані, що кожний чесний мельниківець мусів соромитись за цього роду політичні “подвиги” проводу своєї групи.

Зокрема на терені ЗДА і Канади це середовище неодноразово провокувало в минулому нову еміграцію та прихильників револуц. ОУН і УГВР, виписуючи у своїх партійних виданнях всякого роду брудні інсинуації.

Це не дивне, бо і зараз майже кожне число “Самостійної України” присвячує ряд сторінок на оклеветування та поборювання табору націоналістів і УГВР, намагаючись в цей спосіб закрити факт, що нова еміграція в Америці у подавляючій більшості солідаризується з ідеями революційного табору на Україні.

Так виглядає “праця” середовища “С.У.” для допомоги воюючій Україні та добра еміграції.

З одного боку пишеться про потребу об'єднання та конструктивної співпраці цілої укр. спільноти, а з другого, передруковується навіть і большевицькі летючки, коли це можна вико-

ристати для спроби дискредитації політичного противника.

Трагедією українців в минулому часто було, що в наслідок політичної незрілості їх провідників, ворог, використовуючи внутрішні укр. міжусобиці, знищував Україну при допомозі самих же українців.

Та видно історія не багато навчила деяких наших "патріотів" і "політиків", які у своєму партійництві інтереси своєї групи чи партії готові ставити понад загальне добро укр. спільноти.

Такі "патріоти партії", прикриваючись демагогічними фразами патріотизму та праці для добра України, в дійсності лише викликають безнастанні заколоти і внутрішню боротьбу, яка веде у висліді до розбиття одноцілого фронту укр. еміграції.

Даремно шукати у виданнях цих "патріотів" звідомлень про виследи їхньої конструктивної

праці для допомоги воюючій Україні, чи для добра самої еміграції.

Поборювання політичних противників стало основною ціллю їхньої програми і праці і це не залишає їм ні часу ні енергії для позитивної діяльності.

Осуд цього рзду "діяльності" середовища "С. У." залишаємо українському громадянству в Америці, а на цьому місці хочемо лише впевнити редакторів "С.У.", що укр. націоналісти та нова еміграція в Америці, зокрема в Шікаго, не дадуть зловитись ні на примітивні большевицькі провокації ні на брудні інсинуації редакції "С.У."

У своєму партійному засліпленні, редакція "С.У." свідомо, чи несвідомо—пособляє руйнуючій роботі ворожих українській нації чинників, чого не виправдає ні глупота, ні провокація, ні "висока політика".

І. Мілішович.

АКАДЕМІЯ В ЧЕСТЬ С. ПЕТЛЮРИ І Е. КОНО ВАЛЬЦЯ В НЬЮАРКУ, Н. ДЖ.

Українська громада міста Ньюарку, Н. Дж., вшанувала річницю трагічної смерті двох героїв-борців за волю українського народу сл. п. Гол. Отамана Симона Петлюри та провідника УВО-ОУН сл. п. полк. Євгена Коновальця—Святочною Академією, влаштованою заходом Відділу ООЧСУ в Ньюарку.

Святочна Академія відбулась в залі "Чорноморської Січі" в дні 22 травня, 1949.

На програму Академії зложилися слідуючі точки:

Вступне слово п. Т. Рудого, доповідь п. Дмитра Кульчицького, в якій Бесідник зясував значіння для укр. народу цих великих двох мужів, виступ мішаного хору при Відділі ООЧСУ, що відспівав під керівництвом диригента М. Кормелюка три пісні:

1) Од синього Дону—муз. Гайворонського.

2) Через поле—муз. Котка (сопр. сольо п. З. Воробець).

3) За рідний Край—муз. Гайворонського.

Деклямацію "Повстанчі Прапори" дуже вміло виголосив 5-ти літній Любомир Кормелюк а з черги дві глибокі декламації з повним зрозумінням та піетизмом виголосили пн. Дота Кульчицька—"Смерть Вождя"—та п. Нестор Басняк—"Сім пострілів".

Хор та декляматорів за вдале виконання привні нагородили грімкими оплесками.

Зокрема треба відмітити виступ нашого молодого талановитого співака—барітона п. Осипа Стецури, що відспівав:

1) Псалом 94—В. Барвінського

2) Ой вербо, вербо—С. Людкевича

3) Дума—В. Бобикевича.

П. Осип Стецура, це один із цих співаків, які у пісню вкладають душу та співаючи заставляють слухачів переживати разом з ними дію пісні.

Пісні у його виконанні є живі і пориваючі.

Фортепяновий супровід спочивав у руках нашої широко відомої п'яністки пн. Ольги Дмитрів. Довго греміли оплески одушевлених слухачів, які не дозволяли виконавцям зійти зі сцени.

Їх гостинний виступ остане на все милим спогадом української громади міста Ньюарку.

По закінченні програми, на зазив п. М. Кормелюка, присутні зложили суму 83,3, дол. на допомогу воюючій Україні. Гроші переслано до Централі ООЧСУ в Нью Йорку.

Всім, що трудилися у підготовці та виконанні цієї вповні вдалої Академії належить признання і щира подяка від укр. громадянства в Ньюарку.

СВЯТОЧНІ СХОДИНИ ДЛЯ ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТІ С. ПЕТЛЮРИ І Е. КОНОВАЛЬЦЯ В ГАРТФОРДІ, КОНН.

Вшановуючи пам'ять сл. п. Головного Отамана Симона Петлюри і провідника УВО-ОУН сл. б. полк. Евгена Коновальця, Відділ ООЧСУ в Гартфорді влаштував Святочні Сходини Членів і прихильників ООЧСУ.

По відкритті Сходин, голова Відділу п. **Володимир Глова** виголосив широко опрацьований реферат в якому зясував життя та діяльність обох борців—героїв та значення їхньої боротьби для історії визвольної боротьби України.

Прелегент підкреслив, що хоча ворог вбив

підступно обох Вождів, то однак цим він не зумів вбити їхньої ідеї, за яку вони боролись та за яку продовжують нині боротись українські революціонери в лавах Української Повстанської Армії.

По закінченні реферату пам'ять обох Вождів вшановано повстанням з місць та однохвилинною мовчанкою.

Приятні члени зложили відтак суму 22 дол. на допомогу воюючій Україні.

Гроші переслано до Централі ООЧСУ в Нью-Йорку.

Приятний.

Лист до Редакції „Вісника”

Високоповажані Панове!

Просимо не відмовити помістити на сторінках Вашого цінного часопису слідуюче наше вияснення:

В дні 6 червня 1949 р. відбулися в Брюсселі IV Звичайні Загальні Збори Українського Допомогового Комітету в Бельгії, на яких обрано нову Головну Управу УДК на діловий рік 1949-1950.

В зв'язку з цим, Пресове Бюро Комітету “Про Україна” в Бельгії, кероване б. Головою УДК інж. А. Кішкою, помістило в своєму пресовому бюлетені (випуск ч. 5), призначеному для інформації світової преси, нотатку п. н. “IV Звичайні Загальні Збори УДК в Бельгії”.

В цій нотатці, яка інформує про перебіг Загальних Зборів УДК в дні 6 червня 1949 р., є між іншим сказане таке:

“Пізніше під свисти та п'яні вигуки приступлено до вибору нової Управи УДК в Бельгії, яку обрано в такому складі: Мгр. М. Дзьоба—голова, К. Мулькевич—I-ий містогорова,” і т.д.

З рамени новообраної Головної Управи УДК, а зокрема в імені п. Мгр. Маріяна Дзьоби, як Предсідника Зборів, стверджуємо **категорично** слідуюче:

1) Не тільки при виборі нової Управи УДК, але і за весь час перебігу Загальних Зборів, не було ніяких свистів. Отже інформація про свисти на Заг. Зборах УДК є очевидним наклепом і нечесним інформуванням світової преси про

перебіг Зборів, обрахованим, мабуть, на те, що би та частина української преси, яка ставиться неприхильно до УДК в Бельгії, могла тепер писати про “свистунів” також і в Бельгії.

2) Інформація про вигуки при виборі нової Гол. Управи УДК теж не відповідає правді. В часі Загальних Зборів були, що-правда, виступи, які можна скваліфікувати як “вигуки”, але вину за них поносять ті бесідники, які в часі своїх промов не вміли задержати такту і приличности, що повинні обов'язувати кожного, хто виступає публічно перед громадянством. Між іншими, вину за “вигуки” на Загальних Зборах поносить також і б. Голова УДК в Бельгії п. інж. А. Кішка, який дозволив собі назвати велику частину учасників Загальних Зборів УДК пастухами, уживаючи, при закидуванні роблення політики на терені УДК деяким групам, слідуючого вислову: “Патент на політику мають люди, яким я не дав би патенту на доброго пастуха”.—Зірвалися вигуки, і Предсідник Заг. Зборів мусів ужити всієї поваги Предсідника, щоби ці вигуки успокоїти. А рівночасно, з великою прикрістю мусів він звернути увагу урядуючому ще в цьому моменті Гоові УДК п. інж. Кішці, щоби в своїх виступах придержувався форм, відповідаючих гідністю тому постові, що його він в тому моменті ще займав.

3) Вибір нової Гол. Управи УДК відбувся в атмосфері, гідній цього акту—без “свистів і п'яних вигуків”. В часі вибору нової Управи на за-

лі були присутні вже тільки ті учасники Зборів (понад 250), які заявили за тою Управою. Вони не мали ніякої причини ані "свистати" ані "вигукувати" на цю Управу, яку самі вибирали. Знову ж, цих кільканадцять осіб, які були непримиримими противниками нової Управи, теж не могли ані "свистати" ані "вигукувати", бо вони опустили залю нарад ще перед вибором нової Управи, а саме зараз після того, як перепало внесення п. Скиби на невідлення абсолюторії двом членам б. Гол. Управи УДК.

Ми є глибоко здивовані того рода інформацією про перебіг Заг. Зборів УДК в Бельгії, як її подано в бюлетені Комітету "Про Україна", призначеному для світової преси. Вона не тільки що не відповідає правді, але вона є протина основним принципам журналістичної моралі, яка повинна обов'язувати в першу чергу цього

роду пресові видання, яким є пресовий бюлетен Комітету "Про Україна".

Негаймо після появи вище згаданої нотатки, ми звернулися письмом з дня 10 червня ц. р. до Ксмітету "Про Україна" з проханням про в'яснення, а зокрема про повідомлення нас, хто є автором цієї нотатки, згл. хто за неї відповідає. Однак ми не одержали відповіді, і це бримушує нас звернутися до ВПаннів з проханням не відмовити нам помістити це наше в'яснення на сторінках Вашого цінного часопису.

В надії, що ВПанове не відмовите нашому прохання, та дякуючи заздалегідь за цю прислугу, остаємо

з глибокою пошаною

За Головну Управу УДК в Бельгії
Маріян Дзьоба, голова
Володимир Макар, секретар

ЖЕРТВИ

НА ФОНД ДОПОМОГИ ВОЮЮЧІЙ УКРАЇНІ

Зі збірки підчас Святочної Академії в честь С. Петлюри і Е. Коновальця, влаштованої в дні 22 травня, 1949 р. Відділом ООЧСУ в Ньюарку, Н. Дж.—83.35 дол.

Жертви зложили:

М. Варніцький 5 дол., о. Ігумен В. Краєвський 3 дол.

По 2 дол.:—о. Д. Савка, М. Шеремета, Богда і Чорненький.

По 1 дол.:— М. Данько, пн. Варніцька, М. Дрань, Ф. Дзера М. Женчук, П. Гаравецька, Т. Кохнекивич, Д. Кульчицький, Г. Горішний, О. Штонь, М. Демків, А. Мудровський, А. Іванський, М. Раковський, М. Цяпка, Н. Баснюк, Д. Доля, Ковальчук, Р. Староситник, В. Пришляк, Б. Дацьківський, Т. Пасічняк, П. Козира, С. Староситник, М. Корда, М. Гневик, Т. Юревич, Демків, Г. Черномаз, Ю. Станько, А. Пітула, Кульматицький, М. Кормелюк, М. Отрок, Заверуха, О. Мостовий, Данько, П. Гайдучок, Парид, Я. Яворський, П. Гут, Демків, Т. Рудий, Женчук, Таланчук, М. Шкільний, М. Бойко, Кульматицький, П. Слободюк, Гривиняк, В. Псуй, Ю. Старожитник, Ткач, Дорошенко, Крупницький, Я. Отрок, Осадчук, Ю. Гашук. Решта дрібними.

Відділ ООЧСУ в Гартфорді, Конн.—зі збірки в часі Святочних Сходин для вшанування пам'яті С. Петлюри і Е. Коновальця—21 дол.

Жертви зложили:

Петро Кушаківський 4 дол.

По 2 дол.: Богдан Ковальський, Михайло Похмурський, Микола Мидинський, Осип Ярославич і Михайло Березій.

По 1 дол.: Володимир Глова, Гавриїл Шеремета, Осип Охрін, Катерина Ярославич, Петро Призмірський, Михайло Сломяний і Андрій Грош.

"Українська Громада" в Шікаго, Ілл.—зі збірки на "Спільнім Свяченім" та Академії в честь І. Франка—140.25 дол.

Гроші переслала пані А. Федуняк.

Пн. Юлія Ковальська, Нінете Санаторіюм, Ман., Канада—10 дол.

Олесь Лещук, Торонто, Он. — 5 дол.

Андрій Стефанів, Гартфорд, Конн. — 2 дол.

Розалія Сидорик, Шікаго, Ілл.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД "ВІСНИКА" ЗЛОЖИЛИ

П. Шевчук, Торонто, Онт.—3 дол.

Б. Демчук, Едмонтон, Алта., Канада—2 дол.

С. Панчук, Едмонтон, Алта., Канада—2 дол.

В. Загороднік, Нью Йорк—1 дол.

П. Харидчак, Торонто, Онт.—1 дол.

П. Кушаківський, Гартфорд, Конн.—1 дол.

ВСІМ ЖЕРТВОДАВЦЯМ СКЛАДАЄМО ЩИРУ ПОДЯКУ.

Вже найближчими днями з'явиться з друку

перший зошит

ЕНЦИКЛОПЕДІЇ УКРАЇНОЗНАВСТВА

книги знання про Україну

Енциклопедія Українознавства видається заходами Наукового Товариства ім. Шевченка на відзначення 75-ліття його існування.

Разом 800 сторінок великого формату, багато ілюстрована, з кольоровими мапами і кольоровими таблицями—виходитиме з друку в десяти щомісячних зошитах.

Ціна в одноразовій передплаті ДМ 60 або \$18.00
Двома ратами (по 35 ДМ) ДМ 70—або \$21.00
В передпл. зошит. (по 8 ДМ) ДМ 80 або \$25.00

Просимо жадати вичерного проспекту. Всі інформації подає і приймає замовлення та вплати:

Verlag "Molode Zytia" ("Junges Leben")

Munchen, Dachauerstr. 9/II, USA Zone Germany.

банковеkonto в Німеччині

Bayerische Bank fur Handel und Industrie,
Munchen, konto Nr. 67240

й через своїх представників в

ЗДА

КАНАДІ

Dr. M. Shlemkewytch
347 Grier Ave.
Elizabeth 2, N. J.

Mr. Roman Holod
9309 — 112th Ave.
Edmonton, Alta.

"ВІСНИК"—ОРГАН ООЧСУ

видає Редакційна Колегія

Відповідальний редактор —

Ігнат М. Білинський

Адреса:

O. D. F. F. U.

P. O. Box 304, Cooper Station
New York 3, N. Y.

Замовляйте в кольпортаж і до передплати

"ЛІТЕРАТУРНО-НАУКОВИЙ ВІСНИК"

Ціна в Німеччині в коміс—4 нім. марки, при впа-
латі видавництву ЛНВ готівкою—3 н. м.

Ціна поза Німеччиною—1 амер. доляр, або рів-
новартість у місцевій валюті.

Кольпортерам опуст 20 процент

Замовлення в Німеччині приймає видавництво
ЛНВ.—Адреса ЛНВ:

Verlag "Literaturno-Naukowyj Wisnyk"

Munchen 26, Schliessfach 32, Germany

Всі інформації подає та приймає замовлення і
вплати заступник видавництва ЛНВ в ЗДА:

п. МИКОЛА КЛИМИШИН

P. O. Box 141, Hamtramck 12, Mich.

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ "ВІСНИКА" В ЗДА. І КАНАДІ

Передплата на рік \$3.00

Передплата на півроку 1.50

Ціна окремого примірника 25

Передплата для Канади на рік 3.50

Всі передплати, зокрема з Канади, треба
надсилати грошовим переказом (моней ордер),
або в звичайних листах, на адресу адміністра-
ції журналу.

Банкові чеки та грошові перекази треба в-
повнювати на адресу:

"V I S N Y K"

P. O. Box 304, Cooper Sta., New York 3, N. Y.

Про всякі зміни адреси прохаємо негайно
повідомляти адміністрацію, рівночасно подаю-
чи і свою дотеперішню стару адресу.

Адміністрація.